

**UCHWAŁA NR XXIII/178/20
RADY POWIATU DZIERŻONIOWSKIEGO**

z dnia 24 listopada 2020 r.

w sprawie przyjęcia "Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Dzierżoniowskim na lata 2021-2025"

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2020r., poz.920) w związku z art.35a ust.3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2020r., poz.426 z późn.zm.) oraz opinii Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada Powiatu uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje "Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Dzierżoniowskim na lata 2021-2025" stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu
Dzierżoniowskiego

Jacek Grzebieluch

Załącznik do Uchwały Nr XXIII/178/20
Rady Powiatu Dzierżoniowskiego
z dnia 24 listopada 2020 roku

***PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
w POWIECIE
DZIERŻONIOWSKIM
NA LATA 2021-2025***

Dzierżonów, dnia 24 listopada 2020 roku

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	str.3
II.	Uwarunkowania prawne dotyczące osób niepełnosprawnych	str.5
III.	Niepełnosprawność – problem społeczny	str.7
III.1.	Orzekanie o niepełnosprawności	str.7
III.2.	Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych	str.9
III.3.	Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	str.11
IV.	Dane statystyczne na temat niepełnosprawności w powiecie dzierzoniowskim	str.12
V.	Cele powiatowego programu na rzecz osób niepełnosprawnych	str.17
VI.	Harmonogram realizacji „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Dzierżoniowskim na lata 2014-2020”	str.21
VII.	Podsumowanie	str.33

I. Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definicja osoby niepełnosprawnej brzmi **„Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej”**.

„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Dzierżoniowskim na lata 2021-2025” zakłada wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie ich dyskryminacji oraz wykluczeniu społecznemu.

Proces wyrównywania szans wymaga działań, które będą mogły wspierać osoby niepełnosprawne na różnych płaszczyznach i sferach życia, a także przeciwdziałać ich alienacji społecznej. Do osiągnięcia założonych celów konieczna jest współpraca i współdziałanie realizatorów programu. Takie działania pozwolą na realizację wielu zadań na rzecz osób niepełnosprawnych z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Wraz z rozwojem społeczeństwa zauważalna jest zmiana w sposobie postrzegania i definiowania niepełnosprawności. Przez większą część XX wieku niepełnosprawność utożsamiana była z wadą ciała lub umysłu. Obejmowała ludzi kalekich, poruszających się na wózkach inwalidzkich, niesłyszących, niewidomych i upośledzonych umysłowo. Sprowadzała się do osobistej tragedii jednostki. Na skutek zmiany społecznej, wizerunek osoby niepotrafiącej samodzielnie zadbać o siebie i własne interesy zastępowany jest dzisiaj wizerunkiem osoby, która napotyka na bariery tworzone przez społeczeństwo. To właśnie te bariery, a nie cechy osób z niepełnosprawnością stanowią dzisiaj główną przeszkodę w funkcjonowaniu tej grupy na równych prawach w społeczeństwie, zaś stereotypy i wieloletnia izolacja nie pozostają bez wpływu na nastawienie społeczne i brak zrozumienia praw osób z niepełnosprawnością do ich normalnej egzystencji.

Mówiąc o osobach z niepełnosprawnością przestano koncentrować się na brakach i deficytach, a zaczęto skupiać się na relacjach między jednostką a społeczeństwem. To samorząd lokalny powinien zapewnić mieszkańcom z niepełnosprawnością możliwość korzystania z praw, które im przysługują. Są to m.in.: prawo do nauki i uczestnictwa w szkoleniach, prawo do pracy odpowiedniej do rodzaju i stopnia niepełnosprawności, prawo do świadczeń z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej, prawo do uczestnictwa w życiu publicznym, kulturalnym, itp.

Ponad 650 milionów osób na świecie jest niepełnosprawnych w następstwie psychicznych, fizycznych oraz sensorycznych niesprawności. Stanowi to około 15% całej populacji. Jedna na 6 osób w Unii Europejskiej jest niepełnosprawna, w stopniu od lekkiego do znacznego, co oznacza, że około 80 mln Europejczyków ma ograniczone możliwości pełnego uczestniczenia w życiu społecznym i gospodarczym.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 stoi na straży praw i wolności obywateli naszego kraju. To podstawowy akt prawny regulujący między innymi prawa osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne zgodnie z art. 32 Konstytucji, jak wszyscy obywatele, mają fundamentalne prawo do równego traktowania.

Konstytucja zakazuje dyskryminacji obywateli w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Nakłada też na władze publiczne obowiązek zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej oraz obowiązek udzielania osobom niepełnosprawnym pomocy w zabezpieczeniu ich egzystencji, przysposobieniu do pracy w drodze przeszkolenia zawodowego i pomocy w zakresie komunikacji społecznej pozwalającej im żyć w społeczeństwie. Ponadto Konstytucja określa zasady, jakimi powinna kierować się władza ustawodawcza i samorządy terytorialne działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Podstawę prawną opracowania programu stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych art. 35a, który mówi, że: „Do zadań powiatu należy

opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej,
- b) rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.”

II. Uwarunkowania prawne dotyczące osób niepełnosprawnych

Podstawą do opracowania „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Dzierżoniowskim na lata 2021-2025” jest ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Uchwałą z dnia 1 sierpnia 1997 r. – Karta Praw Osób Niepełnosprawnych, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uznał, iż osoby niepełnosprawne, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę i pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi lub zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia i nie mogą podlegać dyskryminacji.

Oznacza to w szczególności prawo osób niepełnosprawnych do:

- 1) dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- 2) dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny,
- 3) dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną,
- 4) nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej,

- 5) pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych,
- 6) pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga – prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych,
- 7) zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym,
- 8) życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym:
 - dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej,
 - swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu,
 - dostępu do informacji,
 - możliwości komunikacji międzyludzkiej,
- 9) posiadania samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych,
- 10) pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

Powyższe prawa wynikają z Konstytucji, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji Praw Dziecka, Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych, aktów prawa międzynarodowego i wewnętrznego, dlatego też Sejm wzywa w uchwale Rząd Rzeczypospolitej Polskiej oraz władze samorządowe do podjęcia działań ukierunkowanych na urzeczywistnienie tych praw.

W dniu 13 grudnia 2006 r. Rezolucją nr 61/106 Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych przyjęło Konwencję Praw Osób Niepełnosprawnych, która ma na celu zapewnienie osobom niepełnosprawnym posiadania takich samych praw i obowiązków jak inni członkowie społeczeństwa, umożliwienie uczestnictwa w życiu społecznym w roli pełnoprawnych jego członków oraz równości wobec prawa. Osoby niepełnosprawne mają prawo do bezpieczeństwa, wolności, niezależnego życia, edukacji, pracy i udziału we wszystkich dziedzinach życia społecznego. Konwencja została podpisana przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 30 marca 2007 r. i ratyfikowana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 września 2012r. Realizacja tych praw nałożona została na organy administracji rządowej i samorządowej.

III. Niepełnosprawność – problem społeczny.

1. Orzekanie o niepełnosprawności

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 27 sierpnia 1997 r. wprowadziła nowe definicje stopni niepełnosprawności:

- **znaczny stopień niepełnosprawności** – określa osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;
- **umiarkowany stopień niepełnosprawności** – określa osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;
- **lekki stopień niepełnosprawności** – określa osobę z naruszoną sprawnością organizmu, powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania

pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Ponieważ niepełnosprawność trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia samodzielną egzystencję, trzeba stworzyć osobom nią dotkniętym warunki umożliwiające pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Człowiek niepełnosprawny znajduje się w trudniejszej sytuacji życiowej od reszty społeczeństwa.

Pomimo, że funkcjonuje on w otoczeniu rodzinnym, nawiązuje kontakty środowiskowe (towarzyskie, sąsiedzkie), kontakty z różnymi instytucjami, to jego udział w życiu społecznym, ze względu na różne dysfunkcje, jest często ograniczony.

Od stopnia niepełnosprawności zależy czy osiągnie on odpowiednie wykształcenie, uzyska zatrudnienie, zapewni sobie materialne warunki życia, dostęp do infrastruktury medycznej i rehabilitacyjnej, do systemu edukacji czy kultury. Obok utrudnień spowodowanych stopniem niepełnosprawności funkcjonują też w społeczeństwie trudne do pokonania bariery świadomościowe – bierność, niezrozumienie, niewiedza. Dużą rolę w pokonaniu tych barier odgrywa rodzina, która spełnia w stosunku do osoby niepełnosprawnej funkcję opiekuńczą i zapewnia materialny poziom życia. Określa również kierunek jej działań życiowych, inspirowane do aktywności i wspiera psychicznie.

Do rozwiązywania problemów życiowych osób niepełnosprawnych i zaspokajania wielu potrzeb powołane zostały różnego rodzaju instytucje – lecznicze, rehabilitacyjne, społeczne. Ich działania zostały ukierunkowane na ludzi „sprawnych inaczej”. Obok nich działają instytucje realizujące potrzeby całego społeczeństwa (zakłady pracy, urzędy, szkoły), które mogą integrować osoby niepełnosprawne z otoczeniem. Wszystkie te instytucje mogą stwarzać warunki do zaspokajania potrzeb

życiowych osób niepełnosprawnych. Z przytoczonych informacji wynika, że ludzie niepełnosprawni są mało widoczni w życiu społecznym. W dużej mierze przyczyną tego są bariery architektoniczne, urbanistyczne i komunikacyjne. Często jednak niepełnosprawność traktowana jest jak odmienność. Wynika to z nieznamości problemów osób niepełnosprawnych, braku doświadczeń w kontaktach z nimi, co jest przyczyną nieumiejętności zachowania się wobec nich. To wszystko może wywołać wśród osób niepełnosprawnych poczucie odrzucenia i wycofania się z podejmowanych działań związanych z pokonywaniem różnorodnych barier.

Brak akceptacji społecznej i nietolerancja utrudniają akceptację samych siebie i nie sprzyjają nawiązywaniu kontaktów społecznych. Tak więc uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym zależy nie tylko od nich samych, ale również od społeczeństwa, które tworzy klimat i warunki, w których te osoby znajdują swoje miejsce obok ludzi sprawnych.

2. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja zawodowa dotyczy niepełnosprawnych osób w wieku aktywności zawodowej, a za cel stawia sobie przygotowanie do pracy oraz zapewnienie osobie niepełnosprawnej zatrudnienia, zgodnie z jej możliwościami psychofizycznymi i kwalifikacjami zawodowymi. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w art.13 ust.4 określa, że orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy nie stanowi przeszkody do podjęcia pracy. Ponadto art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych uznaje orzeczenia o grupie inwalidzkiej wydane na stałe przez komisje do spraw inwalidztwa i zatrudnienia na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 września 1997 r.

W żadnym ze stopni niepełnosprawności określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób

niepełnosprawnych nie ma przeciwwskazań do podjęcia pracy, jeśli warunki, odpowiadające możliwościom psychofizycznym osoby zainteresowanej, pozwalają na jej zatrudnienie.

Orzeczenia wydawane przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych są na równi traktowane jak orzeczenia wydawane przez Powiatowe Zespoły do Spraw Orzeczenia o Niepełnosprawności. Uznaje się orzeczenia:

- o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji – za stopień znaczny,
- o całkowitej niezdolności do pracy – za stopień umiarkowany,
- o częściowej niezdolności do pracy – za stopień lekki.

Na podstawie przepisów obowiązujących do sierpnia 1997 r. uznaje się zaliczenie do:

- I grupy inwalidów – za stopień znaczny,
- II grupy inwalidów – za stopień umiarkowany,
- III grupy inwalidów – za stopień lekki.

Orzeczenia dotyczące stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, a także stwierdzające niezdolność do samodzielnej egzystencji wydawane do 31 grudnia 1997 r., uznaje się jako:

stopień znaczny – o ile przysługuje zasiłek pielęgnacyjny
stopień lekki – w pozostałych przypadkach.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. określa zadania powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej. Są to:

- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe osób niepełnosprawnych,
- szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych,
- przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,

- zwrot kosztów stworzenia stanowiska pracy przystosowanego dla osoby niepełnosprawnej,
- zwrot kosztów zatrudnienia lub szkolenia pracowników niepełnosprawnych,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej,
- dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego.

3. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja społeczna to zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej. Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

Do zadań w ramach rehabilitacji społecznej (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r.) należą:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej.

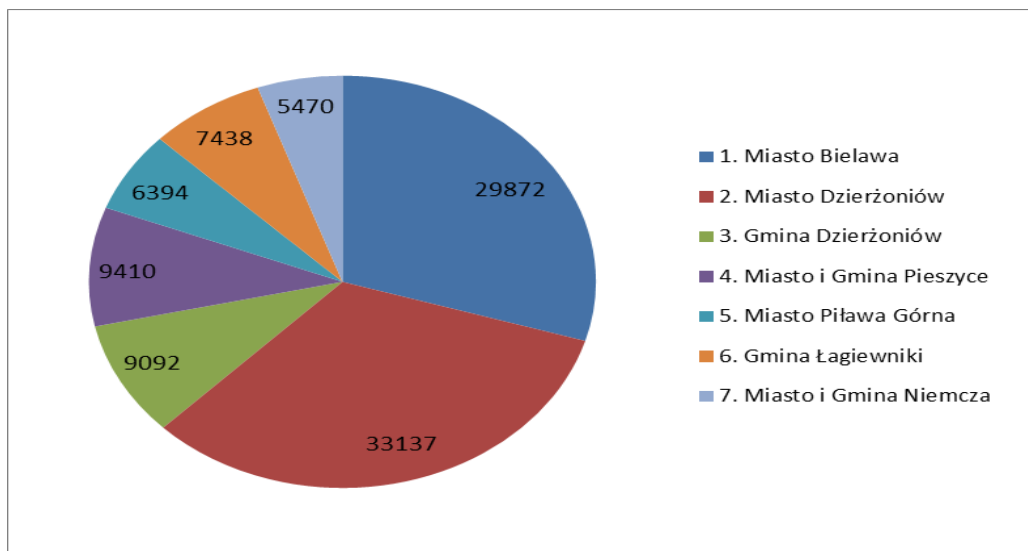
IV. Dane statystyczne na temat niepełnosprawności w Powiecie Dzierżoniowskim

Dane demograficzne

Z danych z 2019 roku wynika, że Powiat dzierżoniowski liczy 479 km² obszaru na którym zamieszkuje 100 813 mieszkańców. W skład powiatu wchodzi:

1. Miasto Bielawa – 29 872 mieszkańców,
2. Miasto Dzierżoniów – 33 137 mieszkańców,
3. Gmina Dzierżoniów – 9 092 mieszkańców,
4. Miasto i Gmina Pieszyce – 9 410 mieszkańców,
5. Miasto Piława Górna – 6 394 mieszkańców,
6. Gmina Łagiewniki – 7 438 mieszkańców,
7. Miasto i Gmina Niemcza – 5 470 mieszkańców.

Wykres 1. Liczba mieszkańców powiatu dzierżoniowskiego.



Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy w latach od 2016 do 2019 roku w Powiecie Dzierżoniowskim przedstawia się następująco

Tabela 1. Osoby niepełnosprawne w Powiecie Dzierżoniowskim

Rok	Osoby niepełnosprawne bezrobotne	Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy	Osoby niepełnosprawne, które podjęły zatrudnienie
2016	291	16	134
2017	247	17	123
2018	214	9	84
2019	211	8	99

Zauważyć można, że uległa zmniejszeniu liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dzierżoniowie. O połowę zmniejszyła się też liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy.

Osoby niepełnosprawne przed 16 rokiem życia

Tabela 2. Liczba wydanych orzeczeń w powiecie dzierżoniowskim wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci¹ w roku 2016

L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	WIEK			PŁEĆ	
			0-3 lat	4-7 lat	8-16 lat	K	M
1.	01-U	17	1	5	11	6	11
2.	02-P	1	0	0	1	1	0
3.	03-L	15	6	4	5	9	6
4.	04-O	9	1	2	6	3	6
5.	05-R	34	8	7	19	16	18
6.	06-E	22	2	4	16	7	15
7.	07-S	67	28	21	18	19	48
8.	08-T	7	1	3	3	3	4
9.	09-M	8	4	3	1	2	6
10.	10-N	27	15	4	8	8	19
11.	11-I	50	14	15	21	25	25
12.	12-C	64	6	22	36	13	51
RAZEM		321	86	90	145	112	209

Tabela 3. Liczba wydanych orzeczeń w powiecie dzierżoniowskim wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci w roku 2017

L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	WIEK			PŁEĆ	
			0-3 lat	4-7 lat	8-16 lat	K	M
1.	01-U	12	0	3	9	7	5
2.	02-P	29	10	10	9	4	25
3.	03-L	15	1	6	8	8	7
4.	04-O	21	3	6	12	11	10
5.	05-R	41	7	8	26	22	19
6.	06-E	21	1	5	15	9	12
7.	07-S	28	15	8	5	8	20
8.	08-T	4	0	1	3	3	1
9.	09-M	6	3	2	1	2	4

¹ Dane Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

10.	10-N	38	25	5	8	14	24
11.	11-I	42	12	13	17	22	20
12.	12-C	48	3	10	35	8	40
RAZEM		305	80	77	148	118	187

Tabela 4. Liczba wydanych orzeczeń w powiecie dzierżoniowskim wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci w roku 2018

L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	WIEK			PŁEĆ	
			0-3 lat	4-7 lat	8-16 lat	K	M
1.	01-U	17	1	2	14	4	13
2.	02-P	18	4	4	10	5	13
3.	03-L	16	2	4	10	12	4
4.	04-O	16	1	1	14	8	8
5.	05-R	25	8	5	12	16	9
6.	06-E	13	1	2	10	4	9
7.	07-S	27	13	10	4	7	20
8.	08-T	2	0	0	2	0	2
9.	09-M	4	0	0	4	0	4
10.	10-N	41	25	7	9	21	20
11.	11-I	38	15	12	11	16	22
12.	12-C	43	8	5	30	9	34
RAZEM		260	78	52	130	102	158

Tabela 5. Liczba wydanych orzeczeń w powiecie dzierżoniowskim wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci w roku 2019

L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	WIEK			PŁEĆ	
			0-3 lat	4-7 lat	8-16 lat	K	M
1.	01-U	7	0	0	7	5	2
2.	02-P	29	3	12	14	5	24
3.	03-L	10	1	3	6	3	7
4.	04-O	16	1	5	10	4	12
5.	05-R	20	5	2	13	8	12
6.	06-E	11	5	1	5	1	10
7.	07-S	25	6	10	9	10	15
8.	08-T	3	0	0	3	3	0
9.	09-M	6	1	2	3	2	4
10.	10-N	35	16	8	11	15	20
11.	11-I	31	12	5	14	15	16
12.	12-C	46	3	18	25	11	35
RAZEM		239	53	66	120	82	157

Osoby niepełnosprawne powyżej 16 roku życia

Tabela 6. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopni niepełnosprawności, wieku, płci i zatrudnienia w roku 2016

L.p.	Symbole	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				WIEK				PŁEĆ		ZATRUDNIENIE E	
		Znaczny	Umiarkowany	Lekki	Razem	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M	TAK	NIE
1.	01-U	7	19	2	28	16	8	4	0	10	18	0	28
2.	02-P	34	57	34	125	14	28	59	24	60	65	15	110
3.	03-L	10	22	125	157	4	8	29	116	82	75	20	137
4.	04-O	31	49	24	104	12	14	35	43	46	58	21	83
5.	05-R	95	296	152	543	35	60	222	226	285	258	150	393
6.	06-E	1	4	21	26	6	9	8	3	7	19	4	22
7.	07-S	106	131	73	310	5	16	102	187	120	190	42	268
8.	08-T	64	28	10	102	9	14	28	51	38	64	16	86
9.	09-M	101	22	7	130	1	7	46	76	96	34	20	110
10.	10-N	167	101	191	459	19	32	176	232	245	214	61	398
11.	11-I	30	33	24	87	14	12	27	34	48	39	11	76
12.	12-C	2	1	2	5	5	0	0	0	1	4	0	5
RAZEM		648	763	665	2 076	140	208	736	992	1038	1038	360	1716

Tabela 7. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopni niepełnosprawności, wieku, płci i zatrudnienia w roku 2017

L.p.	Symbole	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				WIEK				PŁEĆ		ZATRUDNIENIE	
		Znaczny	Umiarkowany	Lekki	Razem	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M	TAK	NIE
1.	01-U	12	20	11	43	24	10	8	1	24	19	5	38
2.	02-P	21	64	34	119	18	39	44	18	60	59	15	104
3.	03-L	11	10	106	127	6	6	32	83	61	66	20	107
4.	04-O	27	41	20	88	11	12	26	39	46	42	22	66
5.	05-R	66	170	124	360	18	32	143	167	191	169	105	255
6.	06-E	0	5	10	15	5	4	2	4	4	11	2	13
7.	07-S	76	93	78	247	6	10	74	157	94	153	39	208
8.	08-T	54	18	9	81	4	3	34	40	32	49	17	64
9.	09-M	76	31	9	116	0	8	35	73	91	25	23	93
10.	10-N	187	140	185	512	17	30	183	282	275	237	89	423
11.	11-I	31	37	27	95	17	8	31	39	53	42	24	71
12.	12-C	2	0	0	2	2	0	0	0	0	2	0	2
RAZEM		563	629	613	1 805	128	162	612	903	931	874	361	1 444

Tabela 8. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopni niepełnosprawności, wieku, płci i zatrudnienia w roku 2018

L.p.	Symbole	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				WIEK				PŁEĆ		ZATRUDNIENIE	
		Znaczny	Umiarkowany	Lekki	Razem	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M	TAK	NIE
1.	01-U	6	14	4	24	9	11	2	2	11	13	1	23
2.	02-P	15	51	30	96	9	28	44	15	46	50	17	79
3.	03-L	9	20	98	127	6	4	23	94	64	63	16	111
4.	04-O	29	49	25	103	17	5	30	51	49	54	25	78
5.	05-R	54	146	106	306	26	32	110	138	167	139	78	228

6.	06-E	1	1	20	22	4	7	7	4	13	9	3	19
7.	07-S	81	130	83	294	5	6	81	202	116	178	39	255
8.	08-T	36	25	19	80	3	11	28	38	34	46	14	66
9.	09-M	69	61	11	141	1	5	49	86	105	36	26	115
10.	10-N	191	104	169	464	18	30	149	267	221	243	79	385
11.	11-I	29	30	22	81	7	7	23	44	42	39	15	66
12.	12-C	5	3	1	9	8	1	0	0	4	5	0	9
RAZEM		525	634	588	1 747	113	147	546	941	872	875	313	1 434

Tabela 9. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopni niepełnosprawności, wieku, płci i zatrudnienia w roku 2019

L.p.	Symbole	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				WIEK				PŁEĆ		ZATRUDNIENIE	
		Znaczny	Umiarkowany	Lekki	Razem	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M	TAK	NIE
1.	01-U	10	27	1	38	7	21	10	0	25	13	1	37
2.	02-P	29	54	33	116	13	28	44	31	58	58	6	110
3.	03-L	9	17	149	175	6	8	24	137	101	74	17	158
4.	04-O	33	38	24	95	12	13	28	42	52	43	20	75
5.	05-R	71	197	132	400	15	40	133	212	215	185	101	299
6.	06-E	0	3	18	21	4	5	7	5	9	12	5	16
7.	07-S	70	105	85	260	2	3	51	204	105	155	34	226
8.	08-T	40	30	19	89	4	4	32	49	39	50	14	75
9.	09-M	56	52	17	125	0	6	34	85	81	44	20	105
10.	10-N	216	126	136	478	18	28	132	300	249	229	60	418
11.	11-I	25	31	27	83	6	7	30	40	38	45	22	61
12.	12-C	4	5	2	11	11	0	0	0	2	9	0	11
RAZEM		563	685	643	1 891	98	163	525	1 105	974	917	300	1 591

Objaśnienia:

01-U – upośledzenie umysłowe,

02-P - choroby psychiczne,

03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,

04-O - choroby narządu wzroku,

05-R - upośledzenia narządu ruchu,

06-E - epilepsja,

07-S - choroby układów oddechowego i krążenia,

08-T - choroby układu pokarmowego,

09-M - choroby układu moczowo – płciowego,

10-N - choroby neurologiczne,

11-I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego

12-C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

V. Cele powiatowego programu na rzecz osób niepełnosprawnych

Cele strategiczne działań na rzecz osób niepełnosprawnych to:

- podnoszenie wiedzy i świadomości społeczności lokalnej w zakresie postrzegania niepełnosprawności;
- integracja osób niepełnosprawnych ze społecznością powiatu;
- pełna realizacja zadań powiatu wynikająca z ustaw;
- tworzenie warunków do rehabilitacji fizycznej, psychicznej i zawodowej oraz edukacji;
- wyrównywanie szans w zakresie samoobsługi i potrzeb dnia codziennego;
- ograniczenie skutków niepełnosprawności;
- stworzenie formalnych podstaw do aplikowania o środki na realizację wskazanych celów.

Cele operacyjne działań na rzecz osób niepełnosprawnych to:

- rehabilitacja społeczna realizowana przez:
 - ✓ zwiększenie dostępu do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny,
 - ✓ likwidację barier architektonicznych, technicznych, transportowych oraz barier w komunikowaniu się,
 - ✓ tworzenie warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce,
 - ✓ wspieranie działalności warsztatu terapii zajęciowej jako placówki stwarzającej osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia;

- ✓ wspieranie aktywnej formy rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku poprzez dofinansowywanie turnusów rehabilitacyjnych;
- rehabilitacja zawodowa realizowana poprzez tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej, zatrudnienia i przeciwdziałania skutkom bezrobocia osób niepełnosprawnych;
- wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych z Powiatu Dzierżoniowskiego w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji;
- edukowanie społeczeństwa zmierzające w kierunku przeciwdziałania niepełnosprawności i dyskryminacji osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
- integracja działań organizacji pozarządowych z działaniami samorządu lokalnego.

„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Dzierżoniowskim na lata 2021-2025” jest dokumentem służącym realizacji polityki socjalnej. Stanowi podstawę do realizacji programów celowych na rzecz osób niepełnosprawnych i pozyskiwania dodatkowych środków, między innymi na programy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Jest to program otwarty, o dużym stopniu ogólności, co umożliwić będzie podejmowanie różnorodnych, pożytecznych inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych. Niniejszy program jest kontynuacją szeregu działań, które podjęto w ramach realizacji „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie dzierżoniowskim w latach 2014-2020”.

Celem „Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021–2025” jest zapewnienie i popieranie skutecznych działań w zakresie zapobiegania niepełnosprawności, łagodzenia jej skutków, rehabilitacji, a także realizacja zadań zmierzających do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

Oznacza to zapewnienie osobom niepełnosprawnym takich samych szans jak całej ludności oraz ich równy udział w ogólnej poprawie warunków życia stanowiącej rezultat rozwoju społecznego i ekonomicznego. Zadaniem władz państwowych i samorządowych jest wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań niwelujących skutki niepełnosprawności. Nie zmniejsza to odpowiedzialności ogółu społeczeństwa, jednostek czy też organizacji, które już od lat są partnerami w tworzeniu spójnej i efektywnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych.

Partnerem samorządów w podejmowaniu działań służących poprawie warunków życia osób niepełnosprawnych i przełamywaniu barier powinny być organizacje pozarządowe. Mogą one w różny sposób służyć pomocą – formułując potrzeby, sugerując odpowiednie rozwiązania i świadcząc usługi uzupełniające poczynania władz.

Ważne jest, aby samorzady lokalne maksymalnie wykorzystały istniejące zasoby finansowe, rzeczowe, osobowe na cele związane z zapobieganiem kalectwu i zaspokajaniem potrzeb osób niepełnosprawnych. Realizacja tych zadań będzie wymagać dłuższego okresu, podczas którego liczba osób niepełnosprawnych może ulec zwiększeniu. Dlatego jest sprawą ważną, aby do planów rozwoju ogólnego samorzady włączyły bezpośrednie działania związane z zapobieganiem niepełnosprawności, rehabilitacją osób niepełnosprawnych i wyrównywaniem ich szans.

Na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego działa wiele organizacji pozarządowych wspierających struktury samorządowe w realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych. Należą do nich m.in.:

- a) Stowarzyszenie Kobiet „AMAZONKI” w Dzierżoniowie,
- b) Integracyjne Stowarzyszenie Kompleksowej Rehabilitacji Aktywnej „ISKRA” w Dzierżoniowie,
- c) Stowarzyszenie Ochrony i Promocji Zdrowia im. Królowej Jadwigi w Dzierżoniowie,

- d) Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Dzierżoniowie,
- e) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Dzierżoniowie,
- f) Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Dzierżoniowie,
- g) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Dzierżoniowie,
- h) Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski Koło w Dzierżoniowie,
- i) Związek Inwalidów Wojennych RP Zarząd Oddziału w Dzierżoniowie,
- j) Fundacja Salus Pro Familia w Dzierżoniowie,
- k) Fundacja L.M. Ochrony zdrowia, kultury i sportu w Dzierżoniowie,
- l) Klub Sportowy Niepełnosprawnych „START” w Dzierżoniowie,
- m) Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju i Integracji „UŚMIECH” w Dzierżoniowie,
- n) Fundacja Dzierżoniowski Uniwersytet Trzeciego Wieku
- o) Fundacja na Rzecz Ochrony i Promocji Zdrowia w Powiecie Dzierżoniowskim „PRO NOBIS” w Dzierżoniowie,
- p) Stowarzyszenie Rencistów i Emerytów „BIELAWA DOLNA” w Bielawie,
- q) Salus Aegroti Suprema Lex- Fundacja Pomocy Ludziom Chorym w Bielawie,
- r) Stowarzyszenie „Nowa Nadzieja” w Bielawie,
- s) Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Ananas” w Bielawie,
- t) Stowarzyszenie Bielski Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- u) Sudeckie Stowarzyszenie Na Rzecz Ochrony Zdrowia „Szansa” w Bielawie,
- v) Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Pryzmat” w Bielawie,
- w) Klub Osób Niewidomych, Niepełnosprawnych, Emerytów i Rencistów „RADOŚĆ” w Niemczy,
- x) Stowarzyszenie „LEPSZE JUTRO” w Pieszycach,
- y) Stowarzyszenie Klub Seniora „Babie Lato” w Łagiewnikach.

VI. Harmonogram realizacji „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie dzierzoniowskim na lata 2021-2025”

L.p.	Zadanie	Sposób realizacji	Obszar realizacji	Ilość osób niepełnosprawnych objętych programem	Odpowiedzialny	Okres realizacji
1.	Modernizacja dźwigu osobowego	Wykonanie prac remontowo – modernizacyjnych polegających na demontażu, ewentualnych pracach adaptacyjnych oraz instalacji nowego urządzenia, odpowiednio dobrane do istniejących warunków i potrzeb użytkowników w budynku Filii DPS w Niemczy	Dom Pomocy Społecznej w Bielawie z Filią w Niemczy	76 osób	Dyrektor DPS	2021-2025
2.	Wyposażenie budynku DPS w Bielawie w pełnowymiarowy dźwig osobowy	Inwestycja	Dom Pomocy Społecznej w Bielawie	49 osób	Dyrektor DPS	2021-2025
3.	Dostosowanie toalet dla osób odwiedzających do potrzeb osób niepełnosprawnych	Przeprowadzenie prac modernizacyjnych w budynku w Bielawie oraz w Niemczy	Dom Pomocy Społecznej w Bielawie	125 osób	Dyrektor DPS	2021-2025
4.	Rozwój bazy rehabilitacyjnej poprzez utworzenie dodatkowych sal rehabilitacyjnych oraz doposażenie istniejących	Remont i adaptacja pomieszczeń pralni na sale rehabilitacyjne wraz z ich doposażeniem w sprzęt do rehabilitacji i fizjoterapii	Dom Pomocy Społecznej w Bielawie	49 osób	Dyrektor DPS	2021-2025
5.	Likwidacja barier architektonicznych i doposażenie w sprzęt rekreacyjny terenu wokół DPS	Modernizacja i doposażenie miejsc do terapii i rekreacji na terenie wokół budynków w Bielawie i w Niemczy wraz z modernizacją istniejących ciągów komunikacyjnych	Dom Pomocy Społecznej w Bielawie	125 osób	Dyrektor DPS	2021-2025
6.	Rozbudowa istniejącego budynku byłego pogotowia ratunkowego oraz budynku apteki szpitalnej, dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych z windą i	Przeprowadzenie niezbędnych prac remontowych i modernizacyjnych	Szpital w Dzierżoniowie	Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu dzierzoniowskiego	NZOZ Szpital Powiatowy w Dzierżoniowie sp. z o.o.	2021-2025

	odpowiednimi ciągami komunikacyjnymi					
7.	Likwidacja barier w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikacji	Zakup i montaż drzwi wewnętrznych o szerokości w świetle co najmniej 90 cm w budynkach szpitala w Dzierżoniowie i w Bielawie	Szpital w Dzierżoniowie i w Bielawie	Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu dzierżoniowskiego	NZOZ Szpital Powiatowy w Dzierżoniowie sp. z o.o.	2021-2025
8.	Likwidacja barier w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikacji	Zakup i montaż poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych oraz uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno – sanitarnych w budynkach Szpitala w Dzierżoniowie i w Bielawie	Szpital w Dzierżoniowie i w Bielawie	Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu dzierżoniowskiego	NZOZ Szpital Powiatowy w Dzierżoniowie sp. z o.o.	2021-2025
9.	Likwidacja barier w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikacji	Zakup i montaż windy w budynku A Szpitala w Dzierżoniowie	Szpital w Dzierżoniowie i w Bielawie	Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu dzierżoniowskiego	NZOZ Szpital Powiatowy w Dzierżoniowie sp. z o.o.	2021-2025
10.	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	Organizacja staży w ramach środków PFRON	Powiat dzierżoniowski	2-3 osoby rocznie	Powiatowy Urząd Pracy w Dzierżoniowie	2021-2025
11.	Remont i modernizacja pomieszczeń w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Piławie Górnej	Remont i modernizacja klas na I i II piętrze, internatu, ciągów komunikacyjnych i gabinetu pielęgniarki i przystosowanie pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Piławie Górnej	110 osób	Dyrektor Ośrodka	2021
12.	Remont i modernizacja infrastruktury Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Piławie Górnej	Remont i modernizacja sali rehabilitacyjnej i ciągów komunikacyjnych	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Piławie Górnej	45 osób	Dyrektor Ośrodka	2021
13.	Zakup busa	Zakup busa do przewozu uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego i uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Piławie Górnej	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Piławie Górnej	110 osób	Dyrektor Ośrodka	2024
14.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i izolacji społecznej	organizowanie integracyjnych imprez kulturalno – oświatowych, realizacja	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w	72 osoby	Dyrektor Ośrodka	Zadanie ciągłe

		programów wychowawczych, edukacyjnych i innych działań o charakterze integracyjnym	Dzierżoniowie			
15.	Organizacja turnusów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży	Pozyskiwanie środków z PFRON oraz innych źródeł pozabudżetowych	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Dzierżoniowie	20 osób	Dyrektor Ośrodka	Zadanie ciągłe
16.	Remont i doposażenie gabinetu zajęć logopedycznych	Adaptacja i modernizacja pomieszczenia na gabinet logopedyczny, zakup materiałów i pomocy logopedycznych	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Dzierżoniowie	72 osoby	Dyrektor Ośrodka	2021
17.	Niwelowanie barier architektonicznych wewnątrz i na zewnątrz budynków placówki	Zakup i montaż poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych oraz uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno – sanitarnych w budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Dzierżoniowie	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Dzierżoniowie	72 osoby	Dyrektor Ośrodka	2021-2025
18.	Remont i doposażenie gabinetu zajęć logopedycznych	Bieżący remont pomieszczeń i sal niezbędnych do prowadzenia zajęć z uczniami i wychowankami z niepełnosprawnością intelektualną	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Dzierżoniowie	72 osoby	Dyrektor Ośrodka	2021-2025
19.	Likwidacja barier architektonicznych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszanie się	Modernizacja ciągów komunikacyjnych oraz terenu komunikacyjnego (w tym parkingu) wokół placówki	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Dzierżoniowie	72 osoby	Dyrektor Ośrodka	2022
20.	Rozszerzenie oferty pomocy psychologicznej – pedagogicznej o terapię dla dzieci i młodzieży z dysfunkcjami narządu wzroku, słuchu, ze sprzężeniem niepełnosprawności, opóźnionym rozwojem psychomotorycznym, w tym dzieci z opiniami o potrzebie wczesnego wspomagania	Szkolenie pracowników pedagogicznych z metod: - Diagnoza funkcji wykonawczych u dzieci w wieku 3-11 lat, - RSA – Biofeedback, - Terapia kognitywna metodą IE, - Neuropsychologiczna diagnoza dziecka 4-10 WDD, - Laiter – 3,	Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologicznego – Pedagogicznego i Doradztwa Edukacyjnego w Dzierżoniowie	Dzieci i młodzież z placówek Powiatu Dzierżoniowskiego (około 1500 osób)	Dyrektor, diagności i terapeuci Powiatowego Centrum Poradnictwa Psychologicznego – Pedagogicznego i Doradztwa Edukacyjnego	2021-2025

		<ul style="list-style-type: none"> - ADOS – 2, - Test pamięci wzrokowej Bentona, <p>Zakup sprzętu i pomocy niezbędnych do wprowadzenia powyższych diagnoz i terapii. Przystosowanie gabinetów do prowadzenia diagnoz/terapii</p>				
21.	Modernizacja budynku na potrzeby osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - Budowa windy zewnętrznej, - Wyposażenie budynku w podjazd dla osób niepełnosprawnych (przy wejściu głównym), - Kapitałny remont klatki schodowej, - Nadbudowa piętra w celu zwiększenia ilości gabinetów 	Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologiczno – Pedagogicznego i Doradztwa Edukacyjnego w Dzierżoniowie	Dzieci i młodzież z placówek Powiatu Dzierżoniowskiego (około 1500 osób)	Dyrektor	2021-2025
22.	Utworzenie Dziennego Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z głębokim stopniem niepełnosprawności, które ukończyły realizację obowiązku szkolnego	<p>DPSP – placówka dla młodzieży i osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną z głębokim stopniem niepełnosprawności, ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, schorzeniami neurologicznymi, w wieku od 25 roku życia, z chwilą ukończenia zajęć rewalidacyjno – wychowawczych.</p> <p>W DPSP znajdują opiekę te osoby niepełnosprawne, które bądź to z uwagi na stan zdrowia albo też z uwagi na brak miejsc – nie zostały przyjęte do innych placówek po:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakończeniu edukacji, - zakończeniu udziału w programie „Rehabilitacja 25 plus”, który jest prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną w 	Powiat dzierżoniowski	20 osób	Jolanta Oliwa	2021-2025

		<p>Dzierżoniowie w ramach umowy z PFRON, na bazie działalności Ośrodka Rewalidacyjno – Edukacyjno - Wychowawczego.</p> <p>Podopieczni placówki będą mieli zapewniony systematyczny udział w zajęciach terapeutycznych, który jest jedyną formą społecznej aktywności i przeciwdziałania wykluczeniu ze społeczności, pozwala podtrzymać już nabyte i wyuczone umiejętności w trakcie edukacji w Ośrodku Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczym oraz w trakcie programu „Rehabilitacja 25 plus”. Placówka zapewni również możliwość aktywnego kontaktu z rówieśnikami, ze środowiskiem społecznym, a także możliwość dalszego doskonalenia czy utrwalania już zdobytych umiejętności np. w zakresie zaradności życiowej, samoobsługi.</p>				
23.	Utworzenie HOSTEL-u	<p>HOSTEL – jako miejsce pracy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych intelektualnie (ONI) jest podstawą i wyznacznikiem do osiągnięcia sukcesu/celu utrudniającym wejście na rynek pracy, jednak nie powinna być powodem do wykluczenia z obszaru zawodowego osoby niepełnosprawnej intelektualnie. Aktywność, zwłaszcza zawodowa jest w tym przypadku najkrótszą drogą do integracji społecznej, jest istotną wartością nie tylko dla jednostki ale</p>	Powiat dzierżoniowski	6 osób	Jolanta Oliwa	2021-2025

		<p>również dla społeczeństwa. Brak aktywności zawodowej tych osób wynika z ograniczonego wsparcia instytucji rynku pracy, a także wielu barier społecznych.</p> <p>Hostel będzie zarówno bazą noclegową dla turystów, ale również miejscem przejściowego – tymczasowego zamieszkania dla osób niepełnosprawnych intelektualnie znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.</p> <p>Utworzenie Hostelu – jako miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie będzie miało wymierne efekty, które będą wyrażały się poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca zawodowa jako forma rehabilitacji osoby niepełnosprawnej intelektualnie (ONI), - odnalezienie się ONI w nowej roli – pracownika, - zwiększenie poczucia własnej wartości i pobudzenie motywacji do działania, - funkcjonowanie w normalnej, zintegrowanej społeczności, - usamodzielnienie się osoby niepełnosprawnej intelektualnie, - decydowanie o sobie, - poznawanie zasad funkcjonowania relacji międzyludzkich, - budowanie relacji międzyludzkich, - nawiązanie nowych kontaktów społecznych. 				
--	--	--	--	--	--	--

24.	Realizacja zadań o charakterze integracyjnym zawartym w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym szkoły	Działania edukacyjno – wychowawcze – zajęcia, konkursy, apele	Placówki oświatowe Gminy Miejskiej Dzierżoniów	Uczniowie szkoły, w tym z orzeczeniami o kształceniu specjalnym (ok. 30 osób)	Nauczyciele odpowiedzialni za realizację zajęć	2021-2025
25.	Systematyczne podnoszenie jakości świadczonych usług poprzez szkolenie kadry	Udział nauczycieli – pedagogów specjalnych w warsztatach, kursach, szkoleniach z zakresu pracy z uczniami posiadającymi orzeczenia do kształcenia specjalnego	Placówki oświatowe Gminy Miejskiej Dzierżoniów	Pedagodzy specjaliści (do 20 osób)	Dyrektor szkoły	2021-2025
26.	Rozszerzenie oferty z zakresu świadczonej pomocy psychologicznej – pedagogicznej o terapię RSA Biofeedback (zakup sprzętu i realizacja zajęć)	Wprowadzenie do terapii nowych metod i pomocy – trening RSA Biofeedback	Placówki oświatowe Gminy Miejskiej Dzierżoniów	Uczniowie z orzeczeniami do kształcenia specjalnego (ok. 30 osób)	Dyrektor szkoły, przeszkoleni nauczyciele	2021-2025
27.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i izolacji społecznej (realizacja celów i zadań statutowych)	Organizacja zajęć terapeutycznych mających na celu zwiększenie aktywności społecznej, kulturalnej, sportowej podopiecznych placówki poprzez; treningi funkcjonowania w codziennym życiu, treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, poradnictwo psychologiczne, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, praca socjalna, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, terapia ruchowa i inne formy aktywności	Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS) w Dzierżoniowie	55 osób (podopieczni ŚDS)	Dyrektor ŚDS	Zadanie ciągle
28.	Systematyczne podnoszenie jakości usług w ŚDS poprzez szkolenie kadr zajmujących się wsparciem osób z zaburzeniami psychicznymi	Uczestniczenie pracowników zatrudnionych w ŚDS w szkoleniach i kursach	Środowiskowy Dom Samopomocy w Dzierżoniowie	55 osób (podopieczni ŚDS)	Dyrektor ŚDS	Zadanie ciągle
29.	Zakup samochodu (busa)	Zakup busa do przewozu osób niepełnosprawnych – podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy	Środowiskowy Dom Samopomocy w Dzierżoniowie	55 osób (podopieczni ŚDS)	Dyrektor ŚDS	2021-2025

30.	Diecezjalny Dzień Osób Niepełnosprawnych	Spotkanie i piknik	Powiat Dzierżoniowski	350 osób	Zespół Ośrodków Wsparcia w Bielawie	Zadanie cykliczne – raz w roku
31.	Spotkanie z kulturą	Udział osób niepełnosprawnych w wydarzeniach kulturalnych (kino, teatr)	Gmina Bielawa	50 osób	Zespół Ośrodków Wsparcia	Zadanie cykliczne – raz w roku
32.	Spartakiada osób niepełnosprawnych – potyczki międzypokoleniowe	Spartakiada połączona z piknikiem	Powiat dzierżoniowski	150 osób	Zespół Ośrodków Wsparcia	Zadanie cykliczne – raz w roku
33.	Program 75+	Świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych	Gmina Łagiewniki	5 osób	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagiewnikach	2021
34.	Program „Senior +”	Utworzenie i doposażenie klubu	Gmina Łagiewniki Wieś Jażwina	Osoby w wieku senioralnym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagiewnikach	2021-2022
35.	Program „Asystent osoby niepełnosprawnej”	Usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności dla osób niepełnosprawnych	Gmina Łagiewniki	6 osób	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagiewnikach	2021
36.	Montaż windy w Szkole Podstawowej w Łagiewnikach	Montaż windy	Gmina Łagiewniki	2	Gmina Łagiewniki	2021-2022
37.	Montaż podjazdu (pochylni) dla osób niepełnosprawnych	Montaż podjazdów dla osób niepełnosprawnych w obiekcie użyteczności publicznej	Gmina Łagiewniki Wieś Radzików	Mieszkańcy gminy Łagiewniki	Gmina Łagiewniki	2021-2022
38.	Zajęcia czytelnicze dla osób niewidomych i słabowidzących	Osoby niewidome i niedowidzące słuchają tekstu czytanego przez prowadzącego zajęcia następnie rozmawiają i dzielą się opinią na temat wysłuchanego tekstu	Gmina Wiejska Dzierżoniów	8 osób	Biblioteka Publiczna Gminy Dzierżoniów w Mościsku	2021
39.	Zajęcia sensoryczne dla dzieci	Cykl spotkań, gdzie osoby niepełnosprawne będą miały możliwość malować farbami przy pomocy dłoni i stóp. Będą mogły rozpoznawać różne faktury przedmiotów, dogoterapia	Gmina Wiejska Dzierżoniów	6 osób	Biblioteka Publiczna Gminy Dzierżoniów w Mościsku	2022

40.	Zajęcia artystyczne	Artreterapia	Gmina Wiejska Dzierżoniów	5 osób	Biblioteka Publiczna Gminy Dzierżoniów w Mościsku	2023
41.	Integracja osób niepełnosprawnych i pełnosprawnych	Warsztaty kulinarne bez barier	Gmina Wiejska Dzierżoniów	15 osób	Biblioteka Publiczna Gminy Dzierżoniów w Mościsku	2024
42.	Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych	Spotkanie z prawnikiem i rzecznikiem praw konsumenta	Gmina Wiejska Dzierżoniów	15 osób	Biblioteka Publiczna Gminy Dzierżoniów w Mościsku	2025
43.	Rozwój umiejętności interpersonalnych	Zajęcia socjoterapeutyczne – gry, zabawy, ćwiczenia	Gmina Wiejska Dzierżoniów	8 osób	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Ostroszowicach	2021-2023
44.	Warsztat zdolności percepcyjno – poznawczych, emocjonalno – społecznych, uzewnętrznienie doznań, socjalizacja, usprawnienie możliwości ruchowych, relaksacja, odreagowanie frustracji, agresji, niepowodzeń	Artreterapia – terapia przez sztukę (biblioterapia, muzykoterapia, choreoterapia, sztuki plastyczne, teatr)	Gmina Wiejska Dzierżoniów	8 osób	Zespół Szkolno - Przedszkolny w Ostroszowicach	2021-2025
45.	Kontakt z otoczeniem, pięknymi przedmiotami, miejscami, relaksacja	Estetoterapia – wyjście do muzeum, spacer po lesie	Gmina Wiejska Dzierżoniów	8 osób	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Ostroszowicach	2021-2025
46.	Rozwijanie i doskonalenie umiejętności manualnych	Ergoterapia – wykonywanie czynności manualnych (rzeźbienie, tkactwo, krawiectwo, wikliniarstwo, ogrodnictwo, itp.)	Gmina Wiejska Dzierżoniów	8 osób	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Ostroszowicach	2021-2025
47.	Rozwój sprawności fizycznej	Kinezyterapia – gimnastyka, gry zespołowe, taniec	Gmina Wiejska Dzierżoniów	8 osób	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Ostroszowicach	2021-2025
48.	Obniżenie napięcia nerwowego, złagodzenie objawów stresu,	Zajęcia relaksacyjne	Gmina Wiejska Dzierżoniów	8 osób	Zespół Szkolno – Przedszkolny w	2021-2025

	depresji, likwidacja stanów lękowych				Ostroszowicach	
49.	Światowy Dzień Inwalidy	Akademia, spotkanie integracyjne	Miasto Bielawa	70 osób	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Bielawie	Zadanie cykliczne
50.	Dzień Seniora	Akademia, spotkanie integracyjne	Miasto Bielawa	70 osób	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Bielawie	Zadanie cykliczne
51.	Kręgi wsparcia osób niepełnosprawnych i ich opiekunów	Złożenie pisemnego wniosku do Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury oraz Dziennego Domu pomocy Społecznej Senior + o udostępnienie pomieszczeń na przeprowadzenie kręgów wsparcia	Powiat dzierżoniowski	24 osoby	Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawności	2021-2025
52.	Bank wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin	Nawiązanie współpracy z Bankiem Żywości i Szlachetną Paczką w celu wskazania osób potrzebujących pomocy	Powiat dzierżoniowski	30 osób	Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawności	2021-2025
53.	Koordinator aktywizacji społecznej	Powołanie koordynatora Fundacji Dolnośląskiego Uniwersytetu Niepełnosprawności do spraw aktywizacji społecznej	Powiat dzierżoniowski	30 osób	Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawności	2021-2025
54.	Półturnusy rehabilitacyjne	Zorganizowanie półturnusów rehabilitacyjnych w Dzierżoniowie z pełnym programem rehabilitacji społecznej	Powiat dzierżoniowski	15 osób	Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawności	2021-2025
55.	Prowadzenie telefonu zaufania dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	Uruchomienie telefonu zaufania. Obsługiwany będzie przez osoby z doświadczeniem niepełnosprawności, które przejdą szkolenie w udzielaniu e-porad	Powiat dzierżoniowski	100 osób	Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawności	2021-2025

56.	Przyjazny urzędnik	Przeprowadzenie plebiscytu „Powiatowy Przyjaciel Niepełnosprawnych” w celu promowania dobrych praktyk urzędniczych	Powiat dzierzoniowski	100 osób	Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawności	2021-2025
57.	Spotkania asystenta i tłumacza polskiego języka migowego	Organizowanie spotkań z asystentami i tłumaczami polskiego języka migowego	Powiat dzierzoniowski	10 osób	Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawności	2021-2025
58.	Spotkania z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych	Organizowanie spotkań z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych, na których zostaną przedstawione potrzeby i oczekiwania środowiska osób niepełnosprawnych	Powiat dzierzoniowski	20 osób	Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawności	2021-2025
59.	Utworzenie „Mapy Barrier” dla osób niepełnosprawnych w Powiecie dzierzoniowskim	Utworzenie mapy barier, wskazującej niedogodności codziennego życia osób niepełnosprawnych	Powiat dzierzoniowski	50 osób	Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawności	2021-2025
60.	Powołanie Klubu kibica	Nawiązanie współpracy z klubami sportowymi w celu powołania Klubu Kibica Niepełnosprawnego	Powiat dzierzoniowski	10 osób	Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawności, „Lechia” Dzierżoniów	2021-2025
61.	Żywa książka niepełnosprawności w bibliotece	Organizowanie spotkań osób niepełnosprawnych z młodzieżą w celu przedstawienia codziennego życia z niepełnosprawnością	Powiat dzierzoniowski	15 osób	Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawności, Miejska Biblioteka Publiczna w Dzierżoniowie	2021-2025
62.	Sprawna Wielka Sowa – zlot osób niepełnosprawnych	Organizowanie spotkań osób niepełnosprawnych i ich przyjaciół na „Wielkiej Sowie”	Powiat dzierzoniowski	25 osób	Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawności, Stowarzyszenie „Wielka Sowa”	2021-2025

63.	Promocja osiągnięć osób niepełnosprawnych w sporcie	Promocja osób niepełnosprawnych, które osiągnęły sukcesy w sporcie	Powiat dzierzoniowski	10 osób	Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawności, OSiR Dzierżoniowie	2021-2025
64.	Pomoc osobom niepełnosprawnym w zaopatrzeniu w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i lecznicze, sprzęt rehabilitacyjny	Informowanie poprzez placówki opieki zdrowotnej o takiej formie pomocy,	Placówki opieki zdrowotnej na terenie powiatu	Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia	Zadanie ciągłe
65.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych	Informacje w mediach, artykuły w prasie	Powiat dzierzoniowski	Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia	Zadanie ciągłe
66.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, szkołami i innymi organizatorami imprez z udziałem osób niepełnosprawnych	Powiat dzierzoniowski	Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia	Zadanie ciągłe
67.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych	Informacje w mediach, artykuły w prasie	Powiat dzierzoniowski	Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia	Zadanie ciągłe
68.	Realizacja celowych programów PFRON	Informacje w mediach, prasie - ciągła i bieżąca realizacja uruchamianych celowych programów przez PFRON	Jednostki realizujące zadania dla osób niepełnosprawnych	Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu	Powiat dzierzoniowski	2021-2025
69.	Przebudowa (remont) dróg powiatowych, budowa chodników	Inwestycja	Sieć dróg powiatowych na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego	Mieszkańcy powiatu	Tomasz Morawiecki	2021-2025

Powyższą tabelę sporządzono na podstawie przedstawionych opracowań poszczególnych jednostek organizacyjnych i wydziałów Starostwa Powiatowego w Dzierżoniowie oraz organizacji pozarządowych Powiatu Dzierżoniowskiego

VII. Podsumowanie

„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie dzierzoniowskim na lata 2021 – 2025” jest dokumentem perspektywicznym przewidzianym do realizacji w okresie 5 letnim. Jest dokumentem, którego wdrażanie wymaga współpracy wielu partnerów społecznych, w tym samorządu powiatowego i samorządów gminnych, instytucji oświaty, kultury, sportu i turystyki, jednostek służby zdrowia, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, podmiotów zajmujących się aktywizacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych i ich rehabilitacją. Realizacja tego programu przyniesie korzyści nie tylko osobom niepełnosprawnym, ale całej społeczności Powiatu Dzierżoniowskiego.

Program ma charakter otwarty. Przewiduje uwzględnianie różnorodnych potrzeb i możliwości ich zaspokajania tak, by elastycznie reagować na zmieniającą się rzeczywistość oraz zwiększać efektywność realizowanych zadań.

Aby móc to osiągnąć, ze względu na długą perspektywę czasową Programu przewiduje się jego aktualizację, które uwzględnią wyniki ewaluacji Programu jak również, m.in. zmiany społeczno-ekonomiczne, zmiany prawne oraz zmiany zapotrzebowania na dane rozwiązania i działania.

Zakres realizacji zadań ujętych w programie uzależniony będzie od wielkości środków finansowych samorządu powiatowego a także środków samorządów gminnych. Będzie to zależne również od wielkości środków własnych podmiotów realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych zlecane do realizacji przez samorządy. Realizacja części zadań będzie możliwa przy wykorzystaniu środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazywanych corocznie samorządowi powiatowemu na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

UZASADNIENIE

Przedstawiony "Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Dzierżoniowskim na lata 2021-2025" w znacznej mierze jest kontynuacją Programu uchwalonego przez Radę Powiatu w dniu 26 listopada 2013r. Zostały w nim określone kolejne działania, które w znacznym stopniu zaspokoją potrzeby osób niepełnosprawnych oraz przyniosą korzyść zarówno osobom niepełnosprawnym jak i mieszkańcom całego Powiatu Dzierżoniowskiego.

W bieżącym roku upływa termin obowiązywania "Programu na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Dzierżoniowskim na lata 2014-2020", w związku z czym na samorządzie powiatowym spoczywa obowiązek uchwalenia programu na następne lata, aby nadal efektywnie realizować pomoc osobom niepełnosprawnym zamieszkującym na terenie powiatu dzierżoniowskiego.

Realizacja programu w poprzednich latach wykazała, iż niezwykle praktyczne jest usystematyzowanie działań a następnie wprowadzenie ich w życie z korzyścią dla najbardziej potrzebującej grupy społecznej, jaką są osoby niepełnosprawne.

Wicestarosta

Andrzej Bolisęga